

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
5 Maiu st. v.
17 Maiu st. n.

Ese în fie-care duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 18.

ANUL XXI.
1885.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Valea Binșului.

Că răsarit se 'nalță munți
Cu vârfuri maestose,
Er spre apus frumoșe culmi
Și deluri păduróse.

Ca mândră panoramă, jos
Se 'ntinde-o vale verde,
Creat' anume pe pământ
Privirea să desmerde.

Când craiul dîlei strălucit
Apare sus pe stîncă
Și valea o treșese 'n cet
Din liniscea-i adîncă,

Drumețul stă în loc răpit
De farmecul naturii
Și pururea ar vré să stea
La marginea pădurii.

Căci de sub bolte de alun
Isvóre cristaline
Revérsă tainic impregiur
Șoptiri de vrajă pline,

Și de depărte din făget,
Prin cea singurătate
Se 'mprăștie-al talangei glas
În tonuri cadențate.

Și colo 'n șes un mîndru rîu
În rașe strălucesce
Și cătră Binș pintre arini
Vuind călătorește.

.....
O! vale 'n care m'am născut
Și 'n care-a mea pruncie
A curs ca valul cel curai,
Ca vis de bucurie!

Când vîeța mea se va sférși,
La sinul teu me 'ngrópe,
Aprópe de cel rîu iubit
Și de pădure-aprópe!

M. Pompiliu.

Rêvașe.

— Novelă. —

Non, jamais! . . .
La triste expérience
Nous apporte la cendre,
Et n'éteint pas le feu.

Dlul Ioan Bonean
căpitan de stat-major

Cuartirul general al Al. S. regale.

București, 1877.

Domnul meu, sînt însărcinată cu o îndatorire grea și deosebită. Prietesugul ce-l am pentru Clara, îmi dă putere să încerc această scrisóre, și cu atât mai voișă o fac, cu cât mi se asigură că me adresez unui om superior.

Cred că nu e nevoie de prę multă introducere ca să facă cineva un bine. Totuși trebuie să ve esplic câteva lucruri, ca să me înțelegeți mai lesne.

Sînt prietena Clarei din copilărie. Dumnia vóstră n'ați putut să me cunósceți, căci de opt ani trăiesc în Elveția cu singurul copil ce mi-a ramas dela bărbatul meu. În tot timpul acesta Clara mi-a scris. Cred de prisos dar să ve mai spun că *schu totul*. După mărițișul ei eu am venit în țeră, și, de și numele dvóstră nu a mai fost adus în vorbă nici odată, am înțeles că, din nenorocire, Clara își iubiá trecutul . . .

Alaltă-ieri, domnul meu, în urma scirei ce se respândise despre o eșire fericită a Turcilor din Plevna, și rănirea a doi oficieri de stat major, — am fost chemată de Clara s'o véd. Eră bolnavă. Domnul Eloescu eșise, și luase cu densus și fetița. Jean eră lângă muma sa. Il iubese așa de mult, în cât nu póte trái fără densusl nici o minută. Me tem de crescerea lui. I-am observat această și m'a rugat să nu fac și eu ca tótă lumea. În Jean, Clara iubese doue ființe.

Ea me chemà lângă densa și-mi dete o mică chee ce o păstrá la piept.

— Caută în scriitorul meu, în cutia din drépta, în fund este, un ecrin de cristal. Adumi-l aici.

I l'am dat. Ea il deschise cu óre-care grăbire și scóse dintr'ensul un mic pachet. Tremurá ca o frunđă.

— Etá, draga mea, niște scrisori pe cari te rog să i le trimeti. Sînt scrise de mine, dar sînt ale lui. Le am de aprópe șese ani. Intr'ensele e tótă vinovata mea tinerețe și intréga mea viéță. N'am avut putere să le ard . . . Mi le-a inapoiat când m'am măriat, și ar fi trebuit să le rup séu să le pierd . . . Uite, n'a n

putut. Trimete-i-le! E rănit și poate să nu me mai vedă. Sciu că me uresce, dar poate . . . să me ierte. El scie bine că eu n'am fost de vină. Nu se putea altfel. Scrie-i că Jean s'a făcut mare . . .

Clara se ridicase pe un cot și voia să-mi spue multe. Am oprit o, căci de lacrimi de abia putea vorbi.

Poate că nu me uresce atâta . . . Scriei, Eleno, cât și-o fi cu puțință mai curând și rogă-l să-ți răspundă. A! tu n'ai iubit nici odată cu atâta vină și atâta durere! Jean!

Copilul sări de jos, crezând că-l chiamă pe densusul. Clara îi zimbă cu bunătațe și după aceea își ascunse capul în perne.

— De ce plânge ea? — me 'ntrebă copilul trist și cu vocea jumătate.

— Nu-i nimic, puile, mama e cam bolnavă. Ședi la ferăstră și veți când vine trăsura.

El se duse trist și nemulțumit.

Étă, domnule, că-mi indeplinesc sarcina ce mi-am luat-o. Dcă voiti să-mi răspundeți, pentru Clara, v'aș fi recunoscător. Ve salut.

Elena.

Dómei Elena V., Bucuresci.

1877. Cuartierul general al armatelor aliate.

Dómnă, iertati-me dcă încep prin a me mirá de scrisóra ce-mi faceți onóra să-mi trimiteți, dar credeți-me, atât de puțin eram invétat cu vești de felul acesta, în cât acum chiar, me 'ndoiesc de-mi e adresată mie séu altuia acésta scrisóra.

Súnt ani întregi de când nu trăiesc de cât pentru a-mi face datoria cătră tără, și cu aceste scrisori voiti să deschideți, lângă rana ce mi-a făcut'o glonțul, o rană veche și adâncă . . . E închisă, dómnă, de doctorul cel isteț și pré invétat, care ingrigesce de întreaga omenire, de vreme. Dcă pentru Clara vremea n'a isbutit s'o vindece, o va vindeca, fiți sigură. Cât despre iertare, n'am nimic de iertat.

Mulțumindu-ve dómnă, de bunătațe, ve rog să primiți inapoi aceste scrisori, cari súnt adresate unui alt Eu, mort de mult și ingropat.

A dvóstră supusă slugă
Ioan Ronean,

Domnului Petre Paulescu, inginer.

Ministerul lucrărilor publice.

Acceași dată, séra.

Scumpul meu, De-abia putend să mișc mâna, súnt nevoit să-ți scriu aceste rânduri spre a-ți cere un serviciu. Étă-l:

Du-te imediat în strada Polonă nr. . . și cercetéză de dna Elena V. Indată ce vei aflá-o, arétă-i scrisóra mea și spune-i să nu reclame la poștă pachetul despre care îi vorbesc în rândurile ce i le-am adresat ađi diminetă, căci nu l'am espediat.

Să nu cauți a pricepe tóte acestea, căci iti va fi cu greu. Tălmăcirea va urmá într'o altă scrisóra. Te îmbrățișez de o mie de ori. Sper să ne revedem.

Ioan R.

Domnului Ion Ronean, etc.

Đece đile mai târđiu.

Nimic nu e mai adânc și mai nepriceput de cât inima omului, am gândit cetind scrisóra dvóstră.

Inainte de a ve spune impresia ce au produs'o rândurile ce mi-ați trimis asupra Clarei, permiteți-mi să

restabilesc un fapt. Dumnia vóstră credeți că scopul scrisorii mele a fost de a deschide — după cum diceți — o rană veche și adâncă, lângă aceea pe care v'a făcut'o glonțul. Eu n'am urmărit nici un scop; am voit curat și lămurit să ajut pe Clara, pe vechia și singura mea prietenă, și în acésta n'am avut nici un scrupul: nu m'am gândit nici la bărbatul trădat (întru ce?), nici la onóra familiei, la nimic. Am vedut'o că suferă, și fiind că fie-care din noi a ars odată în viétă de același foc, am priceput'o și am voit să-i indulcesc suferința. Am făcut bine, am făcut réu, me veți judeca cum veți crede.

Acum, domnul meu, după ce v'am spus mobilul care me face să întretiu acésta corespondență, e bine să me retrag din rangul întéiu al acțiunii și să las locul Clarei.

Întelegeți că, cetindu-i scrisóra dvóstră, am șters rândurile în care vorbiți de inapoierea pachetului. Ar fi fost pré crud pentru dēnsa . . . Și am făcut bine, căci a doua đi mi-ați dat singur dreptate.

— El vorbește de uitare, — mi a đis Clara; — aș fi fórtă fericită dcă ar fi uitat, dar amărăciunea cu care scrie, pare a nu-i da dreptate. Am fost atât de nedemnă, iubita mea, de densusul, și atât de puțin am înteles acest suflet mândru și plin de bunătațe, în cât l'am rănit pré adânc . . . Greu me va iertá. Dar ar trebui să me ierte, căci am suferit destul. Crede-me, am fost pedepsită cu prisos.

— Pare a fi bun, — i đisei eu; — te va iertá.

— Cum vrei să me póta iertá, — imi strigá ea.

Întelegi tu un om care scie că are un copil, îl cunósce, îl vede, și nu póte să-i spue un cuvânt, nu-l póte stringe în brațe . . . E pré mult! . . . Ei, ce vrei, mi-a fost frică de sárăcie și am luat un om bogat. Ceea ce e însé monstruos în acest tērg, e că eu am vëndut doue suflete: pe al meu și pe al lui. Cu ce drept? . . . Spune-i, cu tóte astea, drága mea, că copíul îl iubesc; că el nu trebuie să móră; că n'are nici chiar acésta libertate . . . Ah! ce ironie! . . . Să iai unui om până și libertatea de a muri!

După aceea se invérti puțin prin casă — căci am uitat să ve spun că acum e cu mult mai bine — și apoi întorcându-se repede cătră mine:

— Și cu tóte astea nu trebuie să móră, nu, n'are acest drept! Ah Eleno! cât de mult simț că-l iubesc încă! . . . cât de puternică a fost acea dragoste care l'a legat de pașii mei! . . . Spune-i-o, scrie-i cum scii, numai să afe încă odată că după șese ani îl iubesc tot așá de mult ca și atunci, și că vremea n'a vindecat nimic din rana ce port aici, în inimă, — đise ea lovindu-și peptul cu mâna.

Tăcú un moment. Erá ostenită.

— Séu mai bine, nu-i mai spune nimic, — imi đise, și căđu cu capul în mâni pe un fotoliu.

După aceea n'a mai vorbit.

Eu n'am ascultat'o și étă că v'am scris tot. Am făcut bine?

Elena V.

Dlui Petre P. etc.

Cinci-spre-đece đile în urmă.

Iubitule, și-am fost făđăduit o tălmăcire. Ét'o.

Tu ești singura ființă care cunósce legăturile mele cu Clara. De aprópe șese ani nu cred să me fi audít grăind un cuvânt de bine séu de réu cu privire la dēnsa. Astăđi es din tăcerea mea.

Se pare că rana ce am avut'o v'a speriat pe toți. În fond o nimica tótă. Printre lumea care a aflat despre acésta a fost și Clara. Fie de milă, fie din mus-

trare de conștiință, ea mi-a trimes, prin dna de care ți-am vorbit rëndul trecut, toate scrisorile câte mi le scrisese în 69 și 70 și pe care i le inapoiasem înainte de căsătorie. Dice că sunt ale mele și deci mi se cuvin.

Îți mărturisesc că înainte de a deschide pachetul să väd scrisorile, am avut o nespusă scärbä pentru aceste mincinoase mărturii ale unei prefäcute dragoste. De curiositate insä l'am deschis.

Putere-aș vre-odată să-ți spui ceea ce am simțit la vederea acelor slove subțiri și delicate, pe care timpul și sărutările mele le ștersese puțin? . . . Un moment am fost apucat de un așä dor, în cât mi s'a părut că am să 'nebunesc decât n'oiu mai revede-o. Atunci s'a deșteptat în mine acea voință de fier, la care alerg totdeuna în asemenea momente, și mi-am scuturat capul ca de o grea durere, căutând să biruiesc acea rescölă a unei inime pe care am omorit'o seu cel puțin am crețut c'am omorit'o de mult. Am avut curagiul să citesc o scrisöre până la sfërșit. Simțiam o öre-care gädilitură la acele cuvinte, dulci și scumpe altă-datä — dar atât. Me biruisem pe mine însu-mi, seu, mai drept, biruisem pe un alt Eu, care se deșteptä în sufletul meu ca un frate vitreg. Am invins!

Prietene, a-ți istorisi prin câte am trecut ca să ajung aci, ar fi lung, din cale-afară lung.

La început trist, mai pe urmă indiferent, am privit desfășurându-se drama vieții omenesci șese ani, fără să am alt rol de cât pe acela care îl are un pompier în teatru: de se va aprinde, să-mi pui vieța în pericol ca să sting focul. Un om care a iubit prä mult și a fost nenorocit, devine indiferent pentru tot. Értä mult și se indignözä puțin. Are aparențe de ogoist, dar în fond e lipsit chiar și de acel ceva, propriu fie-cărui animal, care se numesce instinct de conservare. Imi pasä förte puțin de ceea ce se va întâmplä cu mine, mäne, seu peste un an, seu peste un véc. După cum fie-care 365 de zile adaugä o nouä cögie crustaceului, astfel fie-care și intäresce și mai mult cuirasa inimi mele.

În împlinirea datoriei am gäsit öre-care mulțumire. În resboiu gäsesc o adeväratä voluptate. Teatru în care se jöcă primejdioșä dramä a vieții se aprinde. Rolul pompierului incepe. Sânt apröpe fericit.

Amintirile pe care le cuprinde acest pachet cu scrisori vin să-mi tulbure selbatica mea pace. Ele nu au atäta putere. Erä sä le inapoiez fără să le citesc. Aș fi făcut räu. M'am supus și la acëstä nouä încercare. Am eșit biruitor!

În colo, dragä Petre, ce să-ți mai spui de cât tot aceleași lucruri. De vr'o lunä am inconjurat Plevna ca într'un lanț. Până n'a venit generalul Todtleben, nimeni nu s'a priceput să facä trëba asta. Puteam să ne omörim toți ömenii și nu mai luam pe Osman cu asalt. Prin asediu va cädé inevitabil. Adio.

Ioan Ronean.

Domnului Petru Paulean, etc.

Dece zile după cäderea Plevnei.
Turnu-Mägurele.

Domnul meu, în serviciul de ambulanță a murit ieri diminetä de o grea ranä la plämänul stäng, căpitänul de geniu Ioan Ronean.

Cuvintele sale din urmă au fost neînțelese. Mai înainte insä me rugase să ve trimet cäsornicul și inelul seu, dvösträ, spre amintire, ér un pachet cu scrisori, unei dömne din București, a cärei adresä n'a putut'o spune, dar al cärei nume l'a rostit până a murit: Clara.

Crețend că pöte veți cunöscä pe destinatarä lor, am onöre a vi le trimite dvöstre spre a dispune.
Primiți etc.

Căpitän dr. Borcescu.

P. S. Cred de datorä mea a stäruä să ve atrag atenția asupra acestor scrisori. Ar fi de dorit să nu se përdä, cäci mortul le-a sărutat până și-a dat duhul.

Don Padil.

G l a s u l d o r i n ț e i.

*L'enfance a des charmes si doux.
Ducis.*

Mereu ți-aduci aminte, tu inimä sd robitä,
De-acele zile scumpe din vrësta fericitä,
Când rădicai la ceruri, în rugile-ți divine,
Accente-așä naive, de inocență pline;
Și ca un lac ce dörme, c'o dulce liniscire,
Senin îți erä traiul, lipsit de ori-ce mähnire;
Pe orizontu-ți vesel nu s'aședäse äncä
Intunecoșii nouri, cu umbra lor adäncä.

Vai! ädi acele bunuri, ce töte-mi sânt räpitate,
Imi par ca o poveste din lumi inchipuite,
În nesfërșitul haos de 'nfricoșate-abisuri,
Ce-mi sting atât de jalnic mängäitoare visuri.
Sä te opresc . . . o vreme . . . de ce nu am putere?
În schimb ca să-ți iei shorul, nimic eu nu ți-aș cere,
De cât să-mi aduci éräși a mea copilärie,
Dumbrava vieții plinä de sfänta poesie.

Sä 'ngrop aș vré atuncea în pacnica uitare,
Ilusii, mängäiere, speranță, intristare;
În fine tot trecutul, în trista mea gändire,
Nici urmă sä nu lese de-o slabä amintire;
Ș-a mea copilärie vädënd-o äncä-odată,
Aș duce o vieță de fericiri bogatä —
Și când ar fi sä plece, läsându-mi negrul nor,
Atuncea, ah! atuncea . . . eu aș voi sä mor!

B. V. Gheorghian.

F a b r i c a n t u l d e f e r.

(„LE MAÎTRE DE FORGES“)

— Piesä în 4 acte și 5 tablouri de Georges Ohnet. —

(Urmare.)

ACTUL IV.

TABLOUL I.

(Cabinetul de lucru a lui Filip la Pont-Avesnes. — Ușä în fund, uși în drépta și în stänga cu perdele, ferästrä mare în drépta, o mesä mare în mijloc. — Sobä mare în stänga; în fața sobei un candelabru mic; la drépta pe planul I-ii, un „dulap-etajer“. La stänga mesei, un fotoliu, la drépta un scaun; în fund, de fie-care lätüre a ușei, câte un scaun; pe planul I-ii la drépta apröpe de candelabru, un fotoliu; pe mesä un cälmar cu condee, creiöne, cerä de sigilat, sigil; un sfeșnic mic aurit cu luminaarea aprinsä.)

Scena I.

FILIP, SUSANA.

(Filip scrie, luminat de o lampä.)

SUSANA (intränd prin stänga.) Bunä ziua, frate!

FILIP. Te-ai sculat, Susana? Deja?

SUSANA. Cum deja? Sînt 8 ore! Și tu, uritule, ai petrecut totă noaptea lucrând.

FILIP. Trebuie să fac niște scoteli foarte importante.

SUSANA. E bine! Trebuie să lucrezi o zi mai mult, și să nu veghezi noaptea.

FILIP. Imi eră cu neputință. (*Se scoldă*) Unde te duci în dimineața asta?

SUSANA. Me duc să dau un ocol . . . Astăzi mi-e ziua pentru săraci . . .

FILIP. Ține . . . Să le dai pomana mea, de odată cu a fa.

SUSANA (*sărutându-l pe o parte a obrazului.*) Mulțumesc pentru ei . . . (*sărutându-l pe cealaltă.*) Mulțumesc pentru mine.

FILIP. Ascultă înainte de a plecă . . . Clara mi-a spus ceva de proiectele și speranțele tale . . .

SUSANA (*confusă.*) Filip . . .

FILIP (*cu iubire.*) Pentru ce n'ai venit să-mi spui mie n'ai întei? Ți-e frică de mine acum?

SUSANA. Nu, dar aceste mărturisiri mi se par mai ușor a le spune unei surori, decât unui frate.

FILIP (*a parte.*) Unei surori! (*tare.*) Iubesci mult pe Clara?

SUSANA. Oh! Din totă inima.

FILIP. Dar pe Octav? Decând îl iubesci?

SUSANA. Eu cred, Filip, că-l iubesc din ziua în care l'am văzut pentru întâia-și-dată . . . Mi-a plăcut numai decând . . . El te laudă totdeauna atât de mult! Și această mi-a intrat în inimă . . . În sfârșit, părea că nu-i place, decât fiind cu mine, și eu, din partea mea, când eră aci, me simțeam veselă.

FILIP (*cu emoție.*) Bine, copila mea! Tu scii că scopul meu vine a fost să te fac fericită . . . Fericirea pentru tine e aci . . . Te vei mărita cu acela pe care îl iubesci.

SUSANA. Oh! Filip! cum să-ți mulțumesc!

FILIP. Foarte simplu, scumpa mea . . . Ducându-te, vei trece pe dinaintea bisericii . . . Intră acolo . . . și dă o mică rugăciune pentru mine . . . Vciui fi plătit.

SUSANA. Din totă inima . . . Adio! (*plecă.*)

FILIP (*o chiamă întindându-i brațele.*) Susana!

SUSANA (*sărutându-l.*) Peste puțin! (*ese*)

FILIP (*urmărind-o din ochi*) Adio, scumpă copilă, tu ce ai fost bucuria vieții mele! (*Îi trece mâna pe frunte.*) Aidem!
(*Se duce la biroulu său, se așază pe fotoliu din stînga.*)

Scena II.

FILIP, UN SERVITOR.

SERVITORUL. Dl Bachlin întrebă decă dl îl primesc?

FILIP. Se 'ntelege. Să intre.

Scena III.

FILIP, BACHLIN.

BACHLIN. E bine, ce mai e nou de ieri?

FILIP. Aseră a fost regulale condițiunile întâlnirii.

BACHLIN. Se bate?

FILIP. În dimineața asta, la 10 ore, în respântia eleștaelor, cu pistolul, vom trage inaintând unul cătră altul.

BACHLIN. Asta e grav! Dar, dreptatea o ai dta! Și vești, scumpe copile, sînt pôte un bătrân necioplit, dar cred ca nimic nu e întemplantor colo sus, și că este o prevedință. Ne vom revede mâne, Filip.

FILIP. Așa sper. Dar trebuie în totdeauna să prevenim renoierile. Ai examinat hârtiile ce ți-am dat?

BACHLIN. Da. Totul este în regulă.

FILIP. Îți mulțumesc. Ține scrisoarea asta: este testamentul meu. Impart tot ce am între sora și femeia mea . . . Voiu ca aceea ce-mi pörtă numele, să fie după mörtea mea independent de tot . . . Acum, și chiar aci, me adresez vechei dtaie amicitii, te însărcinez pentru Clara cu o misiune care-ți va fi penibilă, dar, numai dta poți să o implinesti . . . dta cu care am trăit din copilărie, căruia ți-am mărturisit ieri totul, și care scii ceea ce am suferit, vei merge să găsești pe femeia mea, îi vei spune cât am iubit-o, cât am voit s'o fac de fericită . . . Descrie-me, astfel cum me cunoști: Incredător și iubitor . . . În sfârșit, nu lăsă ca să se conserve de mine un suvenir rău.

BACHLIN. Eh! amice, pentru ce nu mergi dta singur, să o vești, chiar acum?!

FILIP (*cu tărie.*) Uiti că ori-ce încercare aș face, ar puté să semene unei înjosiri! Ah! nu me crede o inimă dură! Nu sînt astfel, te asigur! Dar, când față de ea nu m'am susținut decăt prin puterea mândriei, ar fi acum momentul de a avé o slăbiciune.

BACHLIN. Dar, ea e invinsă, sdrobotită . . .

FILIP. Te înșeli . . . Ea luptă încă . . . Și vești, astă noapte chiar, am avut proba. Eram la mēsa asta, veghiam, și pe când toți ai casei dormiau, auđii de asupra capului meu un sgomot de pași umblând, grăbiți, a acestei nefericite femei . . . O vedeam, prin gândire, ocolind în giurul camerii, care eră să fie a noastră . . . Ce să-ți mai spun? Avui un moment de slăbiciune . . . Am fost cuprins de o dorință puternică, să me duc să găsesc pe această femeie ce ador, și care nu e a mea . . . Mi-am dīs c'aș fi nebun riscându-me să mor, fără a o stringe în brațele mele. Nu mai eram stăpân pe mine, totă ființa mea sbură spre dēnsa, și aș fi nitat, ~~pe o parte a obrazului~~, deschidēndu-se, traversând salonul și coborînd! Ea venia! Așteptam tremurând . . . Se opri acolo . . . Numai lemnul acestei uși ne despărțea. Eram în momentul de a me aruncă să-i deschid, și să-i strig: „Dar vino! Tu scii bine că te ador!“ Dar, cu măhnire auđii din nou sgomotul pașilor sei depărtându-se, urcând și perçēndu-se . . . Așă dar, ea tot mai resistă! Și eu, eram gata să cedez! Oh! s'ar fi terminat bine! Și am luat hotărîrea supremă, jucând partida cu curagiu: decă mor, să-i las un suvenir mare și mândru; decă voiu trăi, s'o conduc până la mărghinea fericirii.

BACHLIN (*serios.*) Amice, violințele ce a adus cu sine complicațiuni așă de grave, sînt ultimele revolte ale acestei mândrii fatale, care e aprōpe să dispară. Oh! trebuie negreșit, ca să te întorci viu dela această întâlnire, căci lovitura care te va atinge, nu te-ar omorî numai pe dta, sînt sigur.

FILIP. Fi linscit! Me voiu apēră . . . (*sună afară.*)

BACHLIN. Me retrag . . . (*forțe mișcat*) Aide . . . fi cu sânge calm . . . bravul meu copil! (*il îmbrățișeă cu grăbire și îl sărută.*) La revedere!

Scena IV.

FILIP, OCTAV, BARONUL.

FILIP. Sînteți de vreme, nu-i așă? Mai avem timp?

BARONUL. Nu sînt decăt 9 ore . . . Sîntem aci de câteva momente . . . Am plecat din Beaulieu pe jos . . . ca pentr'o primblare, ca să evităm întrebările. Barōna ne va ajunge . . . Ea va insoți pe dna Derblay.

FILIP. Mulțumesc, scumpe barōne. Mi-ai probat totdeauna amicitia dtaie, și-ți sînt foarte recunoscător . . . Căt pentru dta Octav, am să-ți plătesc o datorie, și o fac din totă inima . . . Te-am făcut responsabil de

Julia și Lorenzo.

nedreptățile ce nu erau a dtale . . . Am fost nedrept, o recunosc . . .

BARONUL. Bine, amicul meu.

OCTAV (*förte mișcat.*) Filip, am auzit ce s'a petrecut între dta și Clara . . . Sciu cât e sora mea de vinovată, te plâng că ai îndurat astfel de neazuri, și tot odată te admir c'ai știut a le ascunde. Erai în dreptul dtale. N'avem nimic de așteptat dela dta, și eu sunt care trebuie să-ți cer ertare, fiind că am îndrăznit să-ți cer pe sora dtale . . .

FILIP. Nu, nu amice! (*privind pe baronul.*) Și . . . o mărturisesc, că în impregiurările grele, în cari me găsec, sunt fericit știind'o iubită de un om onest ca dta. Voiu să repar nedreptatea d'un moment, și-ți las moștenire pe Susana, ca pe aceea ce am mai scumpă pe lumea asta.

OCTAV. Filip! (*Filip îi întinde mâinile, Octav i le strânge cu ardere, și începe a plânge.*) Oh! Filip!

BARONUL. Inimă bravă!

FILIP (*stăpânindu-și emoțiunea.*) Aide, marchise, aibi mai multă tărie! Cred că din mâinile mele vei primi pe sora mea . . . Dar, decât nu voiu mai fi aci, iubesc-o mult: o merită. E o inimă fragetă, pe care cea mai mică decepțiune ar sfărma-o.

OCTAV (*cu transport.*) Ah! Fie, ca să ai o viață întregă de devotament și iubire, în schimbul fericirii ce-mi dai.

BARONUL. Ai compătimire de acesta biătă femeie nenorocită și disperată . . . oh! în adevăr!

OCTAV. Gândește, că s'ar puté să nu te mai vedă! I-am vorbit: ea me accultă.

BARONUL. Este aci . . . plânge.

OCTAV. Oh! fie-ți milă! un semn de ertare! Nu o respinge! Fă asta, te rog!

FILIP (*posomorit.*) Am voit să evit o întrevedere, care ar fi fost penibilă pentru mine și sora dtale. Dorii amândoi ca să aibă loc . . . Consimt . . . (*baronului.*) Dar, te rog, scurtéz'o . . . și inlesnesce-mi plecarea, venind să me cauți . . .

BARONUL. Iți promit . . .

OCTAV. Oh! Mulțumesc!

Scena V.

Aciași, BARONA, CLARA.

(Clara înainteză reșemată de barona. — Octav și baronul își iau pelerile și dispar prin fund. — Barona îi urmăzează. — Clara și Filip rămân un moment în tăcere. — Clara face o sforțare ca să vorbescă, dar nu pôte, și strângând mâna lui Filip, isbucnesc în plânsete.)

CLARA. Oh! Filip!

FILIP (*förte turburat.*) Clara . . . fie-ți milă . . . me turburi adânc . . . Am trebuință de tot curagiul meu . . . Te rog! Liniscesce-te . . . menajeză-me, decât ții la viața mea!

CLARA. Viața dtale! Ah! mai bine mi-aș da-o pe a mea de 100 de ori! Eu sunt nefericita care te-am aruncat în primejdie, prin răutatea mea! N'ar fi trebuit ore să sufer totul? Și suferind imi espam tôte greșelele față cu dta . . . Și într'un moment de transportare am uitat totul! Oh! dta trebuie să me urești, pentru că nu țin-am făcut decât rău . . .

FILIP (*förte incet.*) Nu, nu te uresc . . . A fost o rea înțelegere înaintea căsătoriei noastre, care ne-a costat pe amândoi multe neajunsuri . . . N'am știut să te înțeleg . . . N'am știut să me sacrific în destul . . . Te-am iubit pré mult! Am suferit mult! Dar nu voiu să me depărtez, lăsându-te să creși că mai sunt supărat pe dta . . . Intinde-mi mâna astfel, cum țin-o întind eu, și să ne dăcem adio.

CLARA. Adio! Dar nu! Pentru ce? (*cu tărie.*) N'o să ve bateți! Voiu ști să ve impedec.

FILIP. Și cum?

CLARA. Sacrificându-mi orgoliul pentru siguranța dtale. Oh! nimic nu me va oprî, fiind că e vorba de dta! Me voiu umili în fața ducesei . . . Decă trebuie, me duc să găsec pe ducele . . .

FILIP. Te opresc! Nu uită că porți numele meu. Ori-ce umilire te-ar atinge, me atinge pe mine . . . Ș-apoi . . . în sfârșit, înțelege, că detest pe acest om, care e cauza nefericirii mele! Și fi sigură că, îl aștept cu ardere, de mult timp, momentul, de a me pune față în față cu el.

CLARA (*cu nelinisc.*) Filip!

FILIP. Nu de gēba am suferit prezența lui la mine. Voiam să-l am în mână. Sciam de ce e capabil, și pentru ca să am o scuză puternică în ochii dtale, trebuia ca, pe lângă insulta că te-a părăsit, să adauge insulta noului seu amor.

CLARA (*cu desgust.*) Ah!

FILIP. Dar te cunosc pe dta. Eram sigur că într'un moment de revoltă, dta singură imi vei da pe acest om în mână. Ai făcut aceea ce m'așteptam. Acum, restul me privesce.

CLARA (*lipindu-se de el.*) Oh! dar asta nu se pôte! Filip, asta e nebunie! Nu te voiu părăsi.

FILIP. Lasă-me!

CLARA (*cu disperare.*) Dar nu voiu ca el să te omóre! Ah! Filip, un moment! Ascultă-me! Nu vrei dar, să înțelegi nimic? Nu veși că eu te ador? N'ai vădu'to de mult timp în turburarea vocii mele, în ră-tăcirea ochilor mei?

FILIP (*incercându-se a o respinge.*) Clara!

CLARA (*punându-și capul pe umărul lui.*) Oh! Nu me vei oprî de a vorbi! Decă ai ști cât te iubesc? Rămâi aci, aprópe de mine, numai pentru mine! Sântem atât de tineri, avem atâta timp de a fi fericiți! (*Filip face o mișcare ca să scape.*) Nu te depărta! Ce-ți pasă că acest om și acesta femeie ne detestă? O să-i uităm. Să plecăm, vrei tu, departe de ei? Acolo, va fi amorul, fericirea și viața.

FILIP (*se desface de ea.*) Aci este onórea și datoria.

CLARA. Nu! nu! (*Baronul apare în fund.*)

FILIP. Tăcere!

CLARA. Ah! s'a sfârșit, sânt perduță!

BARONUL (*lui Filip.*) E vremea. (*Ese.*)

FILIP (*Clarei, incet.*) Adio!

CLARA (*rugându-se, vine spre el.*) Ah! Nu me părăsi așa! cu acest cuvânt rece! Spune-mi că me iubesci! Nu plecă, fără să mi-o dăci.

FILIP. Rógă-te lui Ddeu, ca să trăiesc!

(*Plecă prin fund, ușa se închide.*)

CLARA (*cu disperare.*) Ah! (*cade, apoi peste un minut își revine în sine, caută pe Filip, și nu-l mai vede, apoi clătînându-se se 'ndrepteză spre feréstră.*) Etă-l, se depărteză . . . A ajuns în parc . . . la colțul aleei, dispăre! Dómnle! decât nu-l voiu mai vedé! Nu, nu! asta nu se pôte! Dar de ce l'am lăsat să plece! Am fost nebună! Trebuia să me lipesc de el . . . să-l urmez . . . Acest miserabil duce are să mi-l omóre! Oh! nu! il voiu scăpá! (*Ese prin fund alergând.*)

(Incheierea va urmá.)

I. G. Lugoșian.

M ă s ă l a r i u l.

— Din Botanica populară română. —

Măsălarul, numit altmintrelea și *Măsălăriță*, în România: *Măsălarul* și *Măsălăriță*; ¹⁾ în Transilvania: *Măsălarul*, *Măsălarie*, *Măsălăriță*, *Nebunariță* și *Sunătore*, ²⁾ ăra în Bănat: *Măsălarul* și *Măsălăriță*, ³⁾ lat. *Hyosciamus niger* L., germ. das schwarze Bilsenkraut, este bun de léc numai pentru durere de mēsele.

Romāncele din Bucovina îndătinēază a-l stringe în Țiua-Crucii până a nu resări sōrele și a-l păstră apoi peste tot anul. Dar nu numai cel ce se strînge în Țiua acēsta e bun de léc, ci și acela, care se culege în ori și care altă Ți.

Cel ce are durere de mēsele, ie sēmēnță de Mēsălarul și o pune într'o ulcică cu apă curată. Face apoi foc de lemn de fag în cuptior sēu și pe vetră. — După ce ard lemnele bine, trage cărbunii la un loc și pune de-o parte lângă dēnșii ulcica cea cu apă și cu sēmēnță ca să se încăldēscă, ăra de altă parte presură sēmēnță tot de Mēsălarul pe cărbuni și de-asupra peste dēnșii ține o strachină cu gura în jos anume ca fumul de sēmēnță să se prindă de dēnsa. După ce a ars tōtă sēmēnță și după ce ulcica cu apă și strachina s'au infierbēntat cum se cade, ie bolnavul de mēsele o prostire și-o pune pe cap, întōrce strachina cu gura în sus, tōrnă apa cea fierbinte din ulcică într'ēnsa și se pune apoi cu capul de-asupra strachinei și așă stă cu gura căscată ca aburul și fumul, ce iesă din strachină, să-i între în gură. Și el de-aceea se acopere cu prostirea cu cap, ca aburul ce iesă din strachină să nu se imprăscie de grabă. Cum face acēsta și cum intră abur de-acesta de ajuns în gură, spun femeile sciutōre că durerea de mēsele îndată încetēază. ăra dēcă mēsaua, ce-l dōre, e bortită și se află viermi într'ēnsa, toți viermii pier și pică în strachină, gingenile se desumflă și mēsaua nu-l dōre mai mult.

O samă de romānce însă nu infierbēntă strachina, după cum s'a spus mai sus, ci infierbēntă o bucată de cărămidă arsă, și după ce cărămida e de-ajuns infierbēntată o aruncă într'o strachină, care în genere stă sēu pe-un scaun aprōpe de vatra focului sēu pe-o lăiță, tōrnă după acēsta apa din ulcică și apoi se aburesce. ⁴⁾

Tot spre vindecarea durerii de mēsele se ntrebuințēază planta acēsta și de cătră romāncele din Bănat. ăta ce ne spune în privința acēsta dl S. Manguica: „Cu acēsta plantă fiertă într'o olă mare respirāndu-i aburile cu gura deschisă se vindecă mēselele stricate“. ⁵⁾

Se Țice mai departe cumcă o samă de ōmeni rēuțaciosi la inimă, când au ură și mānie pe cineva și voind acestora să le facă rēu, pun sēmēnță de Mēsălarul în holercă și le dau să beie. ăra ōmenii, cari au nefericirea să beie din holercă de-acēsta, îndată nebunesc și apucă cāmpii, pentru că este sciut cumcă sēmēnță de Mēsălarul e veninosă, și cine o mănāncă acela trebuie să-și piērdă mințile. De-aceea se vede că

¹⁾ Dr. D. Brandza: Prodomul florei romāne pag. 343. — Idem: Limba boțanică a țēranului român publ. în „Columna lui Traian“ an. IX. București 1882 p. 156.

²⁾ G. Bariț: Vocabulariu de numele plantelor publ. în „Calend. pop. rom.“ pe anul 1859. Brașov, pagina 19, 20 și 21.

³⁾ Sim. Manguica: De însemnate bot. „Familia“ 1874 pag. 586.

⁴⁾ Datina romāncelor din cele mai multe părți ale Bucovinei.

⁵⁾ De însemnătatea botaniceii romānesci op. cit. pagina 586.

vine apoi și Țicala: „pare că ai māncat Mēsălarul“, care e fōrte usitată în Bucovina și care se Țice despre un om ce face prē multe nebunii sēu prostii.

S. Fl. Marian.

Doine și hore populare.

Din giurul Năsēudului.

XIX.

runță verde din pădure,
Mei badiță ochi de mure,
Spune-Ț-oiu adevērat,
Că de când tu m'ai lăsat
Plānge inimuța 'n mine,
Ca copilul de trei Țile,
Plānge, arde tot mereu,
Că nu pot de dorul teu

XX.

Frunță verde de sēcără,
Mult mi-e inima amară;
Mult se arde, mult se frige,
Și n'are gură să strige.
Până gură a avut,
Ea să strige n'a mai vrut;
Dar acuma a ramas,
Ar strigă, dar — n'are glas.

XXI.

Dela deal de cel colnic,
Merge-un tinerel voinic,
Ș-așă Țice sântul sōre:
„— Du-te, copile, mai tare,
Că vine Dunărea mare!“
„— Las să vie, să'me māie,
Că n'am tată să me ție,
Nici mamă să me māngāie,
Nici am tată să me cerce,
Nici mamă să me imbrace,
Nici am tată să me caute,
Nici mamă să-mi prindă parte,
Mama-i sub păjiște verde,
Tata-i rēu și nu me crede“.

XXII.

Pe cumpenă la fāutānă,
Cānt' o pasere străină,
Da nu cāntă că-i bētrānă,
Ci ea cāntă că-i străină,
C'a crescut rēnduri de pui,
Ș-a āmblat pe arături,
Li-a cārat sēmēnți în guri,
Și le-a făcut pene bune,
De-au sburat cu toți în lume
D'acum la slābia sa
Să se țină de-a putē;
Clonțul i-s'o hātucit,
Penele i s'au ciungit,
Și trăiā cu mult urit.

Arta toaletei.

Înainte de toate, previu pe onorabili mei contemporani, că acest studiu nu-i privesce. Eleganța n'are nici un amestec cu modul lor de a se costuma. Esențialmente practic, inamic al ôre-cărei jene, disprețuind ori-ce grijă de sine-și, se pare că, de aproape un véc, omului i-a plăcut să se slutască, să scôtă la ivelă fie-care din imperfecțiunile sale, să sublinieze disgrățiile sale. Respingând ori-ce piedică nefolositoare, unica-i preocupare este de a fi cum îi vine mai bine, și galanteria ajustărilor sale este cea mai mică dintre pretențiunile lui. Nu sciu ce spirit supărăcios a inventat cele doue posomorite bucăți ce formază un pantolon, pulpanele stângace și falfăinde, pudic apendice a aceea ce se numesce într'un mod vulgar „haina cu cõda de morun” — s'eu mai bine „fracul” — acoperitõrea capului incomodă a cărei înălțime monumentală a înlocuit tricornul din trecut.

Dela 89, omul a reclamat în numărul privilegiilor sale pe acela al unei desevêrșite neeleganțe. Printre libertățile sale, aceea care îi este mai scumpă e abdicarea dela or-ce cochetărie. Însedar tinerii galanți și vesela lor mascaradă au protestat în potriiva democratismului noiei îmbrăcămînți. Respinse în antica garderobă cu haine stricate, satinurile impletite și hainele brodate, uniforme bogate, din care fie-care nasture avea prețul unei desrobiri, s'au dus să se întâlnească cu gulerașele à la Buckingham și cu altele cari le-au fost strămoși.

Cravata detronă jaboul, acel frumos jabou de valensiene s'eu de orbotă (malines), a căror spume lunecau pe satinul giletcei. Spada gentilomilor se sui în panoplie, alături cu strălucitele armure ale cavalerilor legendari.

Rusticitatea ajustărilor deveni o virtute civică. Lumea și-a făcut o glorie de a se țerâni, și se părea că galanteria gătelei trebuie să indice decadința, efeminarea rasei. D'că aș voi să filosofez, aș dice din contra că ținuta a descrescut în sens opus cu puterea noastră nativă, că haina adesea „face pe călugăr”, și că, luată ca noblețe, gătela obligă.

Dar să lăsăm pe bărbat cu uriciunea lui. Ar fi pré mult să ne ocupăm de acest ingrat, care se ingrigesce așa de puțin să ne placă. Se resbună, dice el, prin seducerea spiritului. A noastră este frumusețea, această poezie supremă, flõre binecuvântată și cădută din mâinile Domnului, a căruia strălucire radiõsă mângăie suferințele, șterge durerile.

Frumusețea, în toate vécurile, a fost suverană. Dar ađi, în civilizațiunea noastră, așa de quintessentială, în cât inspăimântă pe unii pesimiști, frumusețea nu este de ajuns. E ceva să fie frumoasă o femeie: nu este însă de cât jumetatea seducțiunii. Lucsul a devenit complementul indispensabil al frumuseții, dar un lucs inteligent, ales, dirigiat de gustul cel mai delicat.

Femeia, ca și flõrea, are trebuință pentru a se desvoltă de o atmosferă specială. Sânt fiice câmpenesci d'ale Evei ale căror forme planturose se detașază în minunate silhuate pe orizontul albastru al unor țeri privilegiate: Franceza, parisiana mai ales, nu este dintre aceștea. Frumusețea-i plăpândă, aproape debilă din cauza civilizațiunii, cere un cadru care s'o facă să valoreze.

Mediul, de altminteri, este indispensabil tuturor cap-d'operilor artei omenesci: numai acelea a căroră origină se sue la Dumneșeu radiéză prin propria lor splendõre.

Și femeia actuală, a cărei strămoșă să nascu din opera Dumneșeiescã, a devenit o operă curat omenescã. Forma dispore ôre-cum în acea frumoșă și fonare a costumului modern, care corigéză atâtea imperfecțiuni, a-diționează s'eu suprimă atâtea lucruri grațioșe s'eu urite! Arta, fără îndoielă, perde, dar nu și seducțiunea: cât farmec în cochetăria unei ridicături, a unei aranđări provocătoare și fie-care ce spune într'un chip așa de plăcut aceea ce pretinde a învelui!

Un picior gol, tăiat în marmură de o mână divină, este un giuvaer adorabil. Dar câte atracțiuni nu sânt într'un pantof, s'eu într'o botină dibace, coperind piciorul, ridicându-l drăgălaș pe călcăiul seu ascuțit ușor ca o pasere ce atinge pământul fără a se aședă pe el!

Costumul a luat deci un loc fõrte mare în arta modernă. Dar, urmând într'acesta spiritul vécului care, în privința tendințelor artistice, este mai mult un véc de invențiune, femeia a studiat cu ingrigire trecutul, însprându-se dela cele care au trăit înainte lor, întrebându-le, luând fie-care din grațiile lor, pentru ca să le însușesca.

De aceea costumul de astăzi este un adevêrat *Turn al lui Babel*. Fie-care din ajustările sale este pripășit dela o eleganță dispărută. Și din aceste elemente diverse, a compus un ansamblu perfect.

Sântem de sigur mai pe jos de splendõrea strămoșelor noastre. N'avem nici frumusețea lor, nici magnificența lor. Moravurile și averile noastre, precum și slăbirea rasei, fac din noi niște pigmei alături de acele ființe minunate. Dar care, printre cele mai celebre, a posedat farmecul acelei ființe delicate, inteligente, adorabile până chiar în defectele sale, ce se numesce „Parisiana” — această păpușă frumoșă ce a inspirat p'atâtia poeți?

Pe buzele-i trandafirice voltigéză, ca și sborul rëndunelelor flecare, strofele ușore ce o istorisesc așa de bine:

N'aș voi o altă grijă mințea mea să o pëtrundă,
De cât talia-mi rotundă,
Ș-ale rochi ce vèd și 'n vis;
Aș voi să fiu păpușă cea mai bine echipată,
Cea mai bine îmbrăcată,
Dela Roma la Paris.

Cochetă este din natură și din temperament; și acesta este farmecul ei suprem.

Când corsetu-mi de mêtase, frumos făr' asemênare,
S'ar simți d'un braț pré tare
Strins ca 'n clește de desupt;
Mi-ar fi, de, o frică mare ca vr'un petec de dantelă
De strinsõrea cea rebelă
Nu cumva să se fi rupt.

N'are ea d'altminteri virtuțile defectelor sale? Orce s'ar dice, e fõrte calomniată. O cunoșce bine poetul, cândi dice:

Când cochetă ești, se cade să fii și prevêdător. Paserea cea călător, Care merge 'n sbor întins, Nu dorme ca rëndunica, căci scie că c'o aripă Põte frânge într'o clipă, Flõrea ce-o va fi atins.

Rosa Trandafir.

B o n b ó n e.

Dna Z. se întorce dintr'o călătorie din Venetia. O prietenă, cum o vede, se grăbește s'o intrebe :

— Nu este așa că Venetia e foarte frumoasă, ceva pitoresc?

— Îți mărturesc, — răspunde dna Z., — că n'am putut să-mi formez nici o părere în această privință... Eră inundațiune și toate stradele erau pline de apă!

— Maria, ți-am dis să însemnezi cu inițialele mele toate cămășile?

— Dar, le-am însemnat, domnă; am pus pe cea dintâiu inițialele dtale, și apoi am scris pe toate celelalte „idem“!

— Mamă, ajută-me să-mi fac versiunea engleză.

— Dar nu știu, dragul meu, limba engleză.

— Oh mamă, ce părinți buni ai avut.

Soția, adresându-se către soțul ei :

— Nu mai me iubesci?

— Cum să nu te iubesc!

— Da, nu mai me iubesci. Mai înainte îți trebuia o jumătate de oră pentru a-mi încheia mânușile; acum nu-ți trebuie nici chiar două minute.

O baletistă cunoscută dela operă consultase deună-zi pe unul din cei mai renumiți medici din Viena, rugându-l să-i prescrie ceva spre a pune margine crescândei sale dispozițiuni d'a se ingrășa.

Medicul îi răspunde ridând :

— E lesne, domnișoră, n'ai de cât să trăiești în timp de șese luni numai din salariul dtale.

Iulia și Lorenzo.

— Veți ilustrațiunea de pe pagina 209. —

Ilustrațiunea din nr. prezintă infățișează acel moment din tragedia „Iulia și Romeo“ a lui Shakespeare, (actul IV scena I.) când Iulia izbită 'n amorul seu vine la călugărul Lorenzo să i se plângă și să-i ceară svat.

Lorenzo i răspunde, că durerea ei întrece mintea lui, căci joia viitoare ea trebuie să se mărite cu contele.

Iulia ascultă desperată aceste vorbe și dăce, că mai bine își va stinge viața, decât să-și frângă jurământul făcut lui Romeo.

I. H.

Literatură și arte.

Sciri literare și artistice. *Carmen Sylva* a publicat la Friedrich Wilhelm în Berlin un roman nou, supt titlul: „Aus zwei Welten“ (De prin două lumi.) — Dl profesor Mailand a ținut în ședința dela 29 aprilile a societății archeologice maghiare din Deva o prelegere interesantă despre legenda „Mănăstirea dela Argeș“. Dsa află în această legendă mitul despre sora și lună. — *Consistoriul arhidieceșan din Sibiu* recomandă învățătorilor și preoților din arhidieceșă, ca un op de mare folos pentru studiul privat: „Higiena Poporală, cu privire la sateanul român“ de dl dr. George Vuia, profesor de igienă la institutul teologic-pedagogic din Arad.

Voce din Blaș în contra etimologismului.

Ortografia etimologică din Ți in Ți își perde din terenul avut. Ceea ce n'am fi creșut, acum s'a ridicat în contra ei și un condeiu din Blaș. Redactorul „Foi bișericesci“ de acolo, dl dr. Alesandru Grama, scrie într' un respuns, că dsa nu crede să aibă viitor ori ce ortografie etimologică, fie aceea cât de moderată. În conferința profesorilor dela cele trei gimnasii gr. c. ținută în curând la Blaș asemenea s'a observat un curent puternic în contra ortografiei etimologice. Pozițiunea cea mai puternică a ortografiei etimologice a fost până'acum Blașul; acum și pozițiunea această încă a fost atacată; ortografia etimologică acum luptă desperată pentru o cauză perdută. Ortografia etimologică pretinde un studiu îndelungat, ceea ce nu tot omul a făcut și pôte face; dar de cea fonetică ori-cine se pôte servi ușor. Pentru ce dar să se statorască pentru publicul nostru o ortografie, care imensa majoritate nu o pôte învăța nici odată? Cu etimologia vom ajunge acolo, de în urmă nu ne vom mai puté înțelege. Ortografia etimologică presupune o cunoscință a limbei latine, pe care însă imensa majoritate a publicului nostru nu o pôte avé. Pentru ce să legăm scrierea limbei noastre de cunoscința limbei latine și să se pretindă, ca ore-cine să cunoscă mai întîiu o limbă străină, ca să-și scrie pe a sa. A scrie însămnă a esprima prin semne sunetele; prin etimologie însă se esprima sunete cari nu s'aud, astfel ajungem la curiosul acela, că una se scrie și alta se citește. De unde totă etimologia, după părerea noastră, este un balast pre greu pentru națiunea noastră. De aceea s'a născut reacțiunea cea mare în contra ei în totă românia. Chiar și la francezi și englezi a izbucnit astfel de reacțiune puternică și nu fără viitor.

✓ **Din „Analele Academiei Române“** a eșit și ni s'a trimis seria II, tomul VI, 1883—1884, secțiunea I, partea administrativă și debaterile din timpul acela, despre care informarăm pe cetitorii noștri încă atunci. Acum mai aflăm din aceste anale, că în una din ședințe dl Maniu atrase atențiunea Academiei asupra unei lucrări a dlui Sim. Manguuca din Oravița, publicată în 1883 în „Familia“ supt titlul de „O sută de etimologii revindicate“. Dl Maniu dăce, că acea lucrare este importantă, fiind că dl Manguuca ș-a luat sarcina și misiunea de a combate tendințele anti-romănesci ale dlui Cihac, care prin dicționarul seu cunoscut, multe din cuvintele arhaice romănesci le califică de origine slavonă și cu documente necontestabile probază, că dl Cihac se află în mare eróre. După o deșbatere, la care luară parte dnii Maiorescu, Babeș, Hășdău, Alecsandri, Negruzzi, Academia trecu la ordinea zilei. Relativ la dicționarul dlui Cihac, dl Maiorescu a dis, că nu crede că merită a fi acusat de intențiuni malițioșe pentru români, căci nu putea să aibă motiv de ură în contra țării în care s'a născut; dar observă, că Academia francesă a dat premiul dlui Cihac nu pentru tendințele sale anti-romăne, ci pentru totalitatea operii sale, care, ori ce s'ar dăce, are un merit științific. Dl Alecsandri a dis, că Românii pre puțin cunosc lucrarea dlui Cihac seu réul ce le-a făcut numitul prin teoriile sale. Dl Negruzzi crede, că nu merită dl Cihac ca să fie acusat de noi; din contra ar trebui să-i fim recunoscători, căci prin lucrarea sa a stimulat pe filologii români la cercetări limbistice. Ori câte s'ar puté dăce asupra operii dlui Cihac, ea tot va rămâne prețioșă măcar numai prin laborea culegerii unui material atât de imens.

Lucru! de mână în școlile de băeți și în institutul pedagogic, raport prezentat în urma însărcinării ven. consistoriului arhidieceșan din Sibiu, corpului profesoral dela seminariul Andreian, de dl dr. D. P. Bar-

cian, a eșit de supt tipar in Sibiu. Autorul, după ce descrie importanța cestuunii de care se ocupă, constată că in starea actuală introducerea lucrului de mână in școlele noastre nu s'ar pute face, lipsind învățatorii evalificați in special pentru acest scop. Pentru a face inceputul dar să ne îndreptăm privirile asupra institutului in care se cresc fiitorii învățatori. Aici ar trebui mai întâiu introdusă instrucția lucrului de mână; ér pentru învățatorii mai vechi s'ar pute institui cursuri suplimentare. Pentru a pute însé cultivá lucrul de mână in institutul pedagogic, trebuie să se creeze inainte de tóie puterile didactice necesarie acestuia. Spre acest scop ar trebui să se trimită 2—3 ênși in străinețate și anume la Lipsca séu in Franța, ca să asculte cursurile ce se fac acolo. Ar mai trebui, după cum a propus și dl profesor Ioan Popescu, să se trimită și câte un tiner la vr'un seminar pedagogic din Saxonia, unde lucrul de mână este introdus ca obiect facultativ.

Revista dlui Tocilescu. A apărut la Bucuresci, in tipografia Academiei Române, volumul al 4 le din „Revista pentru istorie, archeologie și filologie“ redactată de dl Grigorie G. Tocilescu. Un mare volum in 8-y cu 10 stampe și 1 xilografie, cu care se termină anul al doile al publicațiunii. Sumariul interesant incepe cu un studiu in limba francesă, care nu scim ce caută in o revistă românescă, căci revista séu se adresează publicului românesc și acestuia trebuie să i se scrie românesce séu se scrie pentru publicul frances, dar atunci de ce folos este pentru acela tectul românesc? Apoi urmază: Gr. G. Tocilescu: Studii critice asupra cronicelor române: „Isvodul Spătarului Clânău séu Cronica lui Arbure Campoduză nimită s-a lui Huru, cu 6 table: 3 fototipii și 3 litografii. — S. S. episcopul Melchisedec: O excursiune in Bulgaria. — B. P. Hășdău: „Alun, alună și derivatele“. Specimen de „Magnum Etymologicum Romaniae“, publicat înteia oră in „Familia“. — Gr. G. Tocilescu: Un autograf al lui Mihaiu Vitezul, c'o fototipiă. — A. D. Xenopol: Teoria lui Rösler (fine). — C. Esarcu: Sumarul documentelor păstrate in Archivul general al Veneției și privitoare la Moldova și Valachia. — Dr. M. Gaster: Legende inedite: Vięta stlui Evstathie Plachida. — L. Șainean: Elementele turcesci in limba română. — S. S. episcopul Melchisedec: Biblioteca dlui D. Sturdza dela Miclăușeni. — A. D. Xenopol: Despre Iuga Vodă, cu prilejul unui nou document. — Theodor T. Burada: Biserica sfinții Voevodii din comuna Schintea, nimită a lui Ștefan cel mare. — A. D. X. Bibliografie.

Etnologia română. Coleopterele de pe domeniul Broșteni din județul Sucéva, de dl Gr. Ștefanescu, membru al Academiei Române, a eșit de supt tipar la Bucuresci. Acest studiu la care unul din colaboratorii noștri ni-a promis a reveni, s'a cetit in o ședință publică a Academiei.

Diaristic. „Observatoriul“ dlui G. Baritiu va incețta cu sfêrșitul lui iunie, și veteranul nostru publicist se va ocupă numai de istoriografie, pentru care a și primit misiune dela secțiunea istorică a Academiei Române. „Alătura cu una ca acesta, scrie dsa, retragearea totală din luptele politice militante este o consecvență naturală imperioasă, ce n'ar mai vértos, că nici decum nu avem plăcere de a trage țare și sacrificiu material, pe lângă crunta labóre ce ne s'ar cere“. Trist, remas bun“ acesta, in anul al 50-le al activității sale! — „Amicul Familiei“ anunță, că pe viitor va apare numai odată pe lună. — „Literaturul“ din Bucuresci a inceput să eșă supt titlul „Revista Literară“ și supt direcțiunea dlui St. Velescu. — „Timișana“, care apare la Timișóra se va preface in curënd in diar, politic pentru

popor. — „Rosetti“ e numele unui nou diar politic care a inceput să eșă la Bucuresci.

Teatru și musică.

Sciri teatrale și musicale. Dl dr. Alesandru Mocioni, védend avéntul imbucurător ce iau corurile vocale ale plugarilor noștri; fiind ênsuși un talentat cultivător de musică, a promis la doi învățatori din părțile Căpălășului câte un ajutor spre a pute merge in timpul feriiilor să facă studii in musica vocală la vr'unul din artiștii români. — Dl Dimitrie Sturdza a fost aclamat președinte al Societății musicale „Odeon“ din Bucuresci. — Dl T. Măcher a dat mercuri la 10/22 aprile un concert in Bucuresci, entusiasmând pe auditori cu escelentul seu joc pe violină. — Dra Elena Teodorini s'a dus din Viena la Barcelona in Spania, unde este angagiată să dea o serie de represintațiuni. — Dl Dimitrie Popovici, cunoscutul artist din România, care a dat câteva concerte in Bănat, a cântat săptămâna trecută intr'un concert dat la Lugoș; succesul a fost complet.

Teatrul Național din Bucuresci. Mercuri la 24 aprile (6 maiu), s'a dat represintațiunea arangiată de societatea „Odeon“, in folosul artiștilor fără mijloce. Represintațiunea dată supt patronagiul reginei, a reușit escelent. Dómnele din societate au contribuit cu vocea și cu talentul lor artistic la acésta serbare, la care au asistat și regina cu principii Ferdinand și Carol de Hohenzollern. Regina eră intr'o splendidă toaletă de atlas alb, impodobită cu pene și diamante. Dnele din societate care s'au urcat pe scenă erau dna Ferdinand Ghica, dna Ecaterina Florescu și dna Ana Marian, tóte foarte gingașe și jucând cu multă inimă. Artiștii de bunăvoință erau dnii Alesandru Ghica și dl Grigore Suțu. S'au jucat doue comedii francese, améndoue in limba francesă, ceea ce nu putem aprobă de fel. In concert a cântat dșora I. Odobescu, dna Wansanen și dra Leria, escitând aplause. După serbare toți diletanții au supat la Broșt, invitați de dl Grigore Cantacuzino, șampania a curs și viorile au cântat până la ziua. — Joi la 25 aprile (7 maiu) s'a jucat „Macbeth“ tragedie in 5 acte de Shakespeare, tradusă de dl G. Bengescu. Dl Gr. Manolescu, in rolul lui Macbeth, a atins și mai mult perfecțiunea. La represintațiune a asistat și regina cu principii Hohenzollern. — Vineri la 26 aprile (8 maiu) represintațiunea in beneficiul dlui Hübsch, cu programa ce anunciarăm in nr. trecut. — Sambéta la 27 aprile (9 maiu) comedia dlor Erckmann-Chatrian, l'Ami Fritz“ localisată in românesce supt titlul de „Nea-Frățilă“ de Aliod Gion (Al. I. Odobescu și G. Gion.) Mai mulți antisemiți voiau cu ori ce preț să fluere piesa, in care avea rol și un evreu simpatie; dar poliția introdusese mai mulți agenți in sală, cari impedecară scandalul. — Dumineca la 28 aprile (10 maiu) „Fântâna Blandusiei“. — Luni la 29 aprile (11 maiu) represintațiune in beneficiul drei Elisa Littmann, elevă absolventă clasei de canto a conservatoriului, cu concursul dnelor Aristița Manolescu, Ana Manolescu, Maria Papadopol și al dlor Gr. Manolescu, Gr. Gabrielescu și D. Teodorescu. S'a cântat actul al III din „Faust“ și s'a jucat gentila comédie: „Schintea“. Dra Littmann, dice „Românul“, are voce, școlă și apucături artistice; îi lipsesce încă un studiu mai innalt, modele mai perfecte și o óre-care practică a meștesugului, spre a deveni o bună cântăretă. — Pentru joi 2/14 maiu s'a anunțat prima represintațiune a piesei „Bomba cu apă fiertă“ comédie in 4 acte; ér luni 6/18 maiu se va cântă pentru prima-óră in românesce „Linda de Chamounix“, operă in 3 acte de Donizetti, tectul tradus de dl Dan Dry.

Concert la Asilul Elena. Mercuria trecută s'a dat la Asilul Elena din București un concert foarte interesant. Concertul s'a dat din incidentul zilei onomastice a reginei. Escelentul cor al institutului, domnișorele Hristodor, Niculescu și Agapiadi, precum și violiniștii dl Micher au încântat publicul, care a asistat și care s'a compus din un mic număr de invitați.

Beizadea Epaminonda, opera comică în 3 acte de dl Iacob Negruzzi, muzica de dl E. Caudella, s'a jucat numai de trei ori pe scena Teatrului Național din București. „Doina“ felicitează pe dl Negruzzi de frumoșele versuri ce a țesut pe un subiect atât de usat, pe un scenariu atât de incomplet. În adevăr, piesa e lipsită de acțiune; toate persoanele vin în scenă aproape ca trase cu sfori. Muzica nu răspunde nici decum intențiilor bune sau rele ce poetul a pus în libretul său. În fața acestei neisbândi, „Doina“ intră pe onor. dni din comitet: nu eră ore mai bine ca, în loc să grăbescă reprezentarea acestei opere-comice, să se fi jucat „La Mascotte“, tradusă minunat de dl Bengescu și care, suntem siguri, ar fi rivalizat cu „Boccaccio“ până la finele stagiunii, fără să mai fie nevoie de ajutorul unor piese învechite cum sânt: „Curierul din Lyon“, ș. a. cari nu vor aduce nici un folos societății? Toate aceste mici greșeli se sparg în capul artiștilor societari, cari, din nenorocire, sânt datori a contribui la toate aceste insuccese, materiale și morale. A proposito de morală... dar „Epaminonda“ își are scusa, că nu a fost premiată.

Noul teatru din București. În privința construcției unui nou teatru, destinat operei, operetei, vodevilului, pe locul Ateneului, se spune „Românului“ că această construcție va avea trei caturi din care două din ele vor fi ocupate de 36 loje. Stalurile, pe lângă care va fi și un amfiteatru, vor avea dela 250—300 locuri. Scena va avea, după planul făcut, o lățime de 11 metri și o adâncime de 17 m. spre grădina Cismegiu.

Corul plugarilor din Valea-mare, în valea Mureșului spre Bănat, înființat de curând la stăruința părintelui Dragoiu și a învățătorului Măxim Balan, a dat în luna trecută un concert, care a reeșit bine. S'a cântat piesele „Hora Griviței“ și „Hora Sinaei“ și s'au declarat câteva poezii. Publicul intrunit, care însă n'a fost pre mare, s'a depărtat mulțăm. În părțile acele mai sânt și alte coruri vocale de plugari, așa la Capolnaș și Căpriora.

Corul plugarilor din Beregsau în Bănat a arangiat la St. George an. c., cu ocaziunea serbării „rugei“ (hramul bisericeii) un concert, cu următoarea programă: Senin și furtună, Cântec ostășesc, Cucuruz, Latina ginte (de Kárrász), La o viorică, Junimea, Verlassen (cu text nemțesc.) Hora Sinaei, cvartete, cântate de corul reuniunii. Se declară și câteva poezii. Succesul a fost frumos. După concert începă dansul. Vinutul curat a fost menit fondului corului și al bibliotecii școlare din localitate.

Reuniunea de cântări a plugarilor români din Câmpeni își ținu la 2/14 maiu a. c. la 7 ore seara în ospătaria din localitate al II-lea concert, cu următorul program: 1. Cuvântare ocașională rostită de președ. reuniunii, dl Gerasim Candrea. 2. Cucuruz, cântec popular, corul. 3. Hora dela Animosa, cvartet, executat de Mihaiu Matora, V. Marcu, A. Teoc și P. Aiudean. 4. La o tineră fată, corul. 5. Nu voi spune a mea durere, romanță de I. Dinic, solo de dna E. Albescu, acompaniată cu violina de dl N. Corchiș. 6. Tata moș, corul. 7. Omul frumos, poezie de A. Mureșan, declamată de dra Sabina Andreica. 8. Kék nefelejts, solo de dl David Beker. 9. Romanță, corul. 10. Și ore te-am

perdut pe tine, solo bariton de dl N. Corcheș. 11. Cântec vânătoresc, de V. Bumbac, corul.

C e e n o u ?

Sciri personale. Dl V. Alecsandri, ministru plenipotențiar al României la Paris, a plecat în săptămâna trecută să-și ocupe postul. — *Principii Ferdinand și Carol de Hohenzollern*, nepoții de frate ai regelui României, cari acuma petrec la București, vorbesc și scriu deja limba română; profesorul lor dl V. D. Păun urmărește a le da lecțiuni și acuma în toate zilele. — *Printul Alesandru Cuza*, fiul fostului Domn al României Alesandru Cuza, a călătorit luna trecută în Spania și Portugalia; la Madrid a fost primit de regele Alfonso. — *Dl George Dogariu*, proprietar și președinte al comitetului parochial gr. or. român din Arad, a dăruit episcopiei parochiale 1500 fl. Sinodul parochial a mulțăm prin o deputațiune dlui Dogariu și dnei Ana Dogariu n. Beck pentru acest nou act filantropic. — *Dl George Ilea*, din comuna Indol comitatul Turdaria, la 1 maiu fu promovat de către universitatea din Budapesta la gradul de doctor în științele juridice universale.

Hymen. *Dl Petru Milutinovici*, notar cercual în Valea-paii, comitatul Caraș, la 4 maiu ș-a serbat cununia cu dșora Maria Balan, fiica preotului Mateiu Balan din Reșița română. — *Dl Nicolau Borza*, cleric absolvent al arhidiecesei sibiiane și învățător în Boița, în săptămâna trecută s'a cununat cu dra Ana Halmagiu în Boița.

Academia Română. În ședința publică de ieri vineri dl membru corespunzător Gr. G. Tocilescu a vorbit despre o diplomă militară inedită a împăratului Traian, care s'a descoperit de curând la Oltina în Dobrogea.

Avansări militare. La avansările militare comunicate în nr: 16 al foii noastre mai comunicăm avansarea: la gradul de căpitan cl. I. George Zepeneagu, la gradul de maior de artilerie a dlui Ladislău Cenna, în corpul ofițierilor de intendanță — la căpitan cl. a doua a dlui Vincenție Pejesco, la gradul de locotenent a dlui Alesandru Muița și a dlui Traian Raichiciu, cest din urmă dela reg. inf. 50.

Maialuri. *La Timișoara* maiialul reuniunii române de lectură în ziua de St. George, în otelul de veră „Câmpul Ciocârliei“, a reușit foarte bine. Petrecerea a început cu jocul de popice, în care dl V. Ignea a dobandit premiul de un galben; apoi urmă un concert interesant în salonul de veră; petrecerea se ncheie cu dans, care ținu până dimineața. — *La Cluș* inteligența română va da în 21 l. c. st. n. un maiial în favorul casinei române; maiialul se va ține în grădina Stadler. Președintele comitetului e dl Iuliu Coroian, vice-președinte Constantin Pop, secretar Iosif Popescu, casariu Vasiliu Podoba, controlor dr. Aureliu Isac, membrii Augustin Chețian, George Moga, Iosif Farcaș, Leone Scridon și Octavian Boer.

O nouă catedră la Beiuș. Sinodul din Arad a votat înființarea unui post de catechet pentru elevii de confesiunea gr. or. la gimnaziul gr. c. din Beiuș și a statorit o lăfă de 600 fl. și 200 fl. bani de cvartir, avizând consistoriul a deschide concurs pentru deplinirea acestui post încă în anul curent.

Adunări de învățători. Reuniunea învățătorilor români gr. c. din *giurul Gherlei* va ține adunarea sa generală la 26 și 27 maiu st. n. în comuna Mintiul-Gherlei; președintele reuniunii este dl canonic Mihail Șerban, secretariul dl Ioan Hodorean. — Reuniunea în-

vătărilor gr. or. din *protopopiatul Mercurei* a ținut adunarea sa generală la 2 maiu st. n. la Mercurea, supt presidiul protopresbiterului Ioan Droc; din 23 învățători se presintă 20, cari apoi se ocupară de felurite chestiuni didactice. — Reuniunea învățătorilor din *tractul Sânte-jude* țină adunarea sa generală de primăveră la Nasal in 14 maiu st. n., cu care ocaziune învățătorii Petru Grama, Simeon Bedean, Alesandru Cupșa și alții ținură prelegeri și disertațiuni, supt presidiul dlui v.-prot. Vasiliu Pușcariu.

Cununa lui Ștefan cel mare. Cununa oferită din partea Camerei deputaților României, cu ocaziunea inaugurării statuei lui Ștefan cel mare, fiind turnată acumina în bronz la una din fabricele cele mai renumite din Belgia — după cum aflăm din „*Liberalul*” — va fi în curând depusă pe monumentul din Iași al marelui erou. Ea e foarte solidă și frumos lucrată, de o mărime proporțională cu dimensiunile monumentului și poartă pe dânsa numele tuturor județelor actuale ale României, cum și datele mai memorabile din viața lui Ștefan. Cununa se află în păstrarea dlui deputat A. Vizanti care, după cât suntem informați, împreună cu dnii V. Gheorghian și C. Bossy, este însărcinat din partea biuroului Adunării să reguleze cele de cuviință pentru așezarea ei.

Un nou Matusalem. Un diar rusesc citează un exemplu de viață lungă cu totul excepțională. Acesta fâie spune, că printre locuitorii dela Saratof se găsesce un bătrân de 130 de ani. Acest Matusalem se numește Savin și este de origină franceză. Soldat din marea armată a lui Nașoleon I, el a făcut compania din Rusia, cu gradul de ofițer. Remas în Rusia, după resboiu, dl Savin locuiesce în Saratof de 72 de ani. Dânsul și-a păstrat întrăgă memoria și are ochii foarte buni, dar de câțva timp, a început să fie atins de surzenie parțială. Tôte evenimentele la cari a participat, și le aduce foarte bine aminte. El se plimbă în fie-care di și când vine din târg, aduce, fără caznă, pachete de câte 20 și 40 de livre.

Sciri scurte. În *Reghinul-săsesc* se ține a di la 16 maiu o adunare pentru punerea în rînd a afacerii bibliotecii dăruite de fericitul Ioan Pop Maior și pentru a da sêmă despre banii încasați în folosul acestei biblioteci. — *Statutele reuniunii de lectură română din Orăștia* au fost provădute de către ministrul de interne cu clausula de întărire. — *Un american*, colector de arme vechi, a cumpărat, pe cât se dice, dițele trecute, o frumôsă sabie cu inscripție chirilică dela un mezat ținut la Paris, care sabie a fost a domnitorului Constantin Brâncovean. — *Esposiție în Constantinopol.* Foile germane comunică scirea că Pôrta otomană voiesce să aranjeze în Constantinopol o esposiție universală. — *Câte vèduve sânt în monarchia noastră?* Un statistic din Viena a computat, că în monarchia noastră sânt 945,569 vèduve.

Necrolôge. *Visarion Roman*, director executiv al institutului de credit și economii „*Albina*” din Sibiiu, a încetat din viață, după o bôlă grea de 12 ôre, lovit de apoplexie cerebrală, la 11 maiu st. n. în etate de 52 ani. Cu cea mai adâncă durere anunțăm acesta cetitorilor noștri, căci repausatul a fost unul din cei mai meritați bărbați ai noștri, care a desvoltat — după cum dice anunțul de doliu al institutului „*Albina*” — „activitate neobosită pe tôte terenele vieții publice”. Meritul lui cel mai mare însă este înființarea „*Albinei*”, care s'a fondat la inițiativa și la stăruința neobosită a

lui și care a dat indemn ca de atunci să se înființeze și alte institute românesce de credit și economii. Regretatul a lăsat în doliu o familie numerosă: soția Marina, fiii și fiicele Corneliu, Valeriu, Iustina, Maria, Victor, Aurelia și Visarion. În mormântarea s'a făcut mercuri la 1/13 maiu, pe spesele institutului. — *Atanasiiu Tuducescu*, profesor la institutul pedagogic-teologic din Arad, a repausat după suferințe îndelungate, la 8 maiu st. n. în etate de 34 ani. Repausatul, născut în comuna Câmpanii-de-jos, comitatul Bihariei, a făcut studiile sale gimnasiale în gimnasiul din Beiuș, cele juridice la Academia de drepturi din Oradea-mare, luptând totdeuna cu multe neajunsuri. Apoi intră în serviciul diecesei Arad, înteu ca notar la fosta episcopie provisorie a fondurilor comune eparchiilor Arad și Caransebeș; într'aceea făcând și cursul clerical, la 1881 fu numit profesor la institutul pedagogic-teologic, în care calitate funcționă până 'n sfârșit, făcând și pe secretarul Reuniunii femeilor române din Arad. A fost un om de talent, diligent și român de model. — *George Cupșa*, paroc în Mogôgia, Ardeal, a încetat din viață la 11/22 aprile, în etate de 48 ani; pe timpul păstoririi sale a stăruit de s'a întemeiat o fundațiune de 1000 fl. și a lăsat 2 pământuri sub administrațiunea bisericeii, până ce viniturile acelora vor atinge suma de 200 fl. pentru crearea unei alte fundațiuni bisericesce. — *Dr. Ioan Cotoțiu*, avocat în Șomcuta mare, a repostat acolo, în 28 aprile, în etate de 28 ani, plâns de părinții sei protopopul Atanasie Cotoțiu și Ana n. Anca și de numeroși consăngeni.

Ghicitură glumetă

de Emilia C. Nicôru.

E lungă, nu-i furcă; e neagră, nu-i țigancă; e albă, și nu-i dômă.

Ce-i?

Terminul de deslegare e 26 maiu. st. n. Ca totdeuna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea logogrifului din nr. 6:

„*Roua*”.

Deslegare bună ni-a sosit dela dômnele și domnișorele: Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Ana Ștef n. Roman, Sidonia Major, Eufrosina Popescu, Emilia Pop, Minodora Micșunescu, Zoe Dimbu, Amalia Crișan și dela dl Ioan Dudulescu.

Premiul fu dobândit de dșora Zoe Dimbu în Ferlingenii.

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sôrele resare	Sôrele apune
Duminea 7 a St. Prinți. Ioan XVII. I—13 inv. 10.					
Duminea	5	17	Sf. Martiră Irina	4 24	7 25
Luni	6	18	Sf. Iov cel drept	4 23	7 26
Mărți	7	19	Sf. Mart. Acaciu	4 21	7 27
Mercuri	8	20	† Sf. Ap. și Ev. Ion	4 20	7 29
Joi	9	21	Prof. Isaia	4 19	7 30
Vineri	10	22	Sf. Ap. Sim. Zilot	4 18	7 31
Sâmbetă	11	23	Sf. Mart. Mochiu	4 17	7 32

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare.